

*
Megjelen esztörtökön*
Előfizetési ár:
Egész évre 9 kor — fill.
Fél évre 4 kor 60 fill.
Negyed évre 2 kor 40 fill.
Egyes szám 20 fill.
*

HONTI LAPOK

*
Szerkesztőség és
kiadóhivatal
Ipolyságon.Hivatalos és magánhirdetéseket mérsékelt árszabás szerint.
*

Felelős szerkesztő: HALÁSZ FERENC.

Ipolyság, 1900. augusztus 23.

A király.

Dicsőségesen uralkodó királyunk, népeinek szeretett fejedelme e hó 18-án töltötte be életének 70-ik évét. E nagy, szinte bibliás kort a gondviselés különös kegyelméből úgy érte meg, hogy az esztendő, és az uralkodás súlyos fáradalmi szinte nyomot se hagytak fölötté.

Harminchárom éve viseli már fején a magyar szent koronát is, ezt a nehéz klenódiomot, a mely még szimboliztikus jelentőségében is gondot okoz, mert gonddal jár. Harminchárom esztendeje legfőbb óra a magyar alkotmánynak, és ezer vész és vihar közt az maradt ő mindig, állhatatosan, pártusák, szenvedélyek, udvari aramlatok fölött.

Nagy, igazán világtörténelmi szerepet juttatott neki a sors. Közönséges ember összeroskadt volna alatta. Átélt, sőt átesínálta az európai hatalmi viszonyok egész átalakulását. Ötvenkét esztendei uralkodása alatt Európában a hatalmi súlyok egészen másképp helyezkedtek el, mint 52 év előtt. De Ferenc József tekintélyét ezek a hatalmi elszakítások egyáltalán nem hamisították meg, s mindenki őt tekinti úgy, mint a legidősebb és a legtekintélyesebb európai fejedelmet.

Királyunk hetven éves. Szép kor, isten áldása minden ember életében. Hetven év az ember életében csak a kiválasztottaknak jut a végzet kezéből, öröme vagy búra.

A búból, szomorúságból bőven kijutott a mi királyunknak is. Az uralkodó súlyos gondjai és keserű megpróbáltatása mellett a kalvaria minden kinszenvedése átjárta szívét. Homályba vesző bűn fosztotta meg egyetlen fiától, a világtörténelemben páratlan gazság szeretett hitvesétől. Ki az az ember, a ki ennyi gond és fájdalom sulya alatt össze nem roskadna?

Nincs másképp, minthogy az a szeretet, mely a magyar nemzet szívéből áradoz feléje, ez a buzgó imádság, mely százezrek ajkán epedez, ez a csodatevő talizmán, mely föntartja zavartalanul királyunk féltett épségét.

Megyénk az idén nagyobb szabású ünnepi díszszel ülte meg királyunk születése napját. E napon lepleztük le a vármegyei székház dísztermében a királyt, és

boldog emlékezetű Erzsébet királyasszonyunknak a megye közönségének áldozatkészségéből megszerzett pompás kivitelű arcképet.

Változatlan hódolattal és benső megilletődéssel állott e napon a megye közönségének képviselője főispánja körül a király és királyasszony arcképe előtt, és ünnepi szónoka emelkedett szavakban tolmácsolta meg a közönségnek kipróbált hűségét és a hazafias érzelmek skálájának legfőbb fokát mutató alattvalói szeretetét.

A királyi pár arcképleleplezése.

Különös ünnepi díszszel ünnepelte meg vármegyénk közönsége e hó 18-án szombaton a király születésének 70-ik évfordulóját a vármegye székhelyén, Ipolyságon. Horváth Béla vármegyénk főispánja e napra törvényhatósági díszközgyűlést hívott össze, melynek egyetlen tárgya a király, és boldog emlékezetű Erzsébet királyné nagyszonyunk a vármegyeszékház díszterme számára megfestett arcképének ünnepi leleplezése volt.

A város ez alkalommal nemzeti lobogódiszbe öltözött. Délelőtt 10 órakor a r. kat. templomban ünnepi istentisztelet volt, melyen megjelentek Horváth Béla főispán vezetése alatt a törvényhatósági bizottság tagjai és a vármegye tisztikara, Helmbacher Nándor kir. törvényszéki elnök vezetése alatt a kir. ügyészség és a bíróság tagjai, Szombath György helyettes kir. pénzügyigazgató vezetése alatt a kir. pénzügyigazgatóság tisztviselői, valamint a többi hatóságok is illető hivatali fejük vezetése alatt.

Az ünnepi mise után a közönség Horváth Béla főispán vezetése alatt a megyei székház dísztermébe vonult. A lépcsőház virággal és zöld galyakkal pompásan fel volt díszítve. Az emeleti előcsarnokban virágdísz között a király mellszobra volt elhelyezve. A díszközgyűlés külső képe ragyogó színpompás képet nyújtott. Dismagyarban voltak: Horváth Béla főispán, Majthényi László báró v. o. t. t. főrendiházi tag, Czobor László alispán, Sántha Béla főjegyző, Somogyi Béla, Wilczek Frigyes gróf tb. főjegyző, Nyáry Alfonz báró árvászéki elnök, Soltész István dr. főispáni titkár, Totovics Kálmán főszámvévő, Soltész Gábor számvévő, Haán Kálmán megyei levéltáros és Ivánka Zsigmond. Katonai díszruhában voltak Laky Károly cs. és kir. kamarás huszárezredes, Wallner nyug. tőhadszobos,

Kovács S. Endre dr. főorvos stb. Jelen voltak még Helmbacher Nándor kir. törvényszéki elnök, Huszár Béla, Oberndorf Hugó gróf stb.

Az elnöki dobogóval szemközt a terem hátsó részét díszes hölgyközönség foglalta el, élén Horváth Béláné főispánnéval. A teremben a törvényhatósági bizottság tagjain kívül nagy ünneplő közönség tolongott.

Kudora János viski esperes plebános, megyebizottsági tag mondotta az ünnepi beszédet az arcképek előtt. Emelkedett hangon, megkapó csillogású gondolatokkal átszótt gyönyörű beszédét a közönség gyakran zajos éljenzéssel szakgatta meg, és különösen a végén zúgott tel hosszas és elszűnni nem akaró éljenzés és taps.

Nem kisebb hatást keltett Majthényi László báró megyénk és a közélet e kiváló exponensének következő beszéde, mely egészében valóságos parlamenti beszéd volt. A közönséget a személye mellett való lelkes tüntetésre ragadta, midőn bevezető részében 50 éves közéleti működését érintette meg.

A díszközgyűlés mindkét beszédnek jegyzőkönyvi megörökítését, és kinyomatását határozta el. A díszközgyűlés befejeztével a közönség a szép ünnep felemelő hatása alatt oszlott szét.

A közgyűlés részletes lefolyását alábbiakban adjuk:

Horváth Béla főispán délelőtt 11 órakor a közönség zajos éljenzése közt lép a terembe és az elnöki széket elfoglalja. Megnyitja beszédét a közönség állva hallgatja meg.

Horváth Béla főispán: Nagyobb események alkalmából minden család tagjai összegyűlnek, hogy egy rájuk nézve jelentős és örömteljes eseményt méltóan megünnepeljenek. Ma, midőn egész Magyarország ünnepe, mi, Hontmegye nagy családja is összerereglettünk, hogy egyrészt szeretetünknek és ragaszkodásunknak adjunk kifejezést dicsőségesen uralkodó királyunk I. Ferenc József 70-ik születésnapja alkalmából, másrészt ünnepiesen leleplezzük a felséges királyi párnak a megye közönségének áldozatkészségéből vármegyénk díszterme számára készült arcképet. hódoló tisztelettel fordulva az ősz király felé, és áldást kérve az egek urától áldott fejére, hogy hosszúra nyújtsa drága életét, és e mellett áhitatos kegyelettel áldozunk megdicsőült nagyszonyunk Erzsébet királyné boldog emlékezetének. Midőn a díszközgyűlést megnyitni szerencsém van, a szép ünnepet méltóbban nem kezdhetjük, mint azon imádságos fohással, hogy a millió népek ura és istene szent koronája ragyogó fényében még sokáig éltesse a királyt. (zajos éljenzés.)

A díszközgyűlés jegyzőkönyvének vezetésére felkérem Sántha Béla főjegyző urat, a felszólalók jegyzésére pedig Somogyi Béla tb.

főjegyző urat. Egyszersmind felkérem Kudora János megyebizottsági tag urat ünnepi beszédének elmondására:

Kudora János:

Méltóságos Főispán Ur!

Mélyen tisztelt törvényhatósági bizottság!

Ma itt a vallási, nyelvi és párttekinetek egyetlen gyúponiban egyesülnek. Minden hazafi hálás önérzettel vallja magáénak a hazát, a felséges királyt s a fölünk égbe szállt Erzsébet királynét. Mindnyájunk lelke előtt egy nagy, áldásos multnak emléke ujul fel, mindnyájan hódolattal, kegyelettel hajlunk meg azon felséges alakok előtt, kiknek drága arvonásait megörökítettük, melyekről most hull le a lepel: mindnyájan áldjuk azt a szellemet, mely az alkotmányos szabadságnak feldult alapjait újra emelte, a magyar nemzetet és a hazát a műveltség, a haladás, a gazdasági fejlődés oly magaslatára emelte, melyről egy félszázad előtt a haza legjobb fiai mint édes álomról alig mertek elmerengni, melyet mi a nap fénye mellett mint valót látunk, melylyel nemzeti életünk első évezredét dicsőséggel zártuk le s mely a nemzetet bizalom s reményben megerősítve az új évezredbe szerencsésen bevezette.

Hontvármegye közönsége mindig szem előtt tartotta, hogy nemzetnek, mely multját feledi, nincs jövője. Nem feledte, hogy nemzetünk, több ízben, évszázadokig csak történetében élt; hogy sokszor sodortott az enyészet örvényei felé. Nem feledte, hogy az enyészet széléről való föltámadásának titka: hogy a nemzet nagyjainak emlékét hiszen ápolta, dicsőséges fiainak megörökített emlékét saját kezeivel soha le nem rombolta; az emlékezést szíve vérevel is ápolta és éltette. Ősei vallásossága s erényeinek követéséből merítetté újra ébredésének erejét.

Hontvármegye közönsége ma kifejezést ad történetünk azon tanulságának, mely szerint a nagy Isten a magyar szent koronához kötötte a nemzet sorsát; midőn ennek tisztelete ingataggá lett: ingadozott a nemzet is. A szent korona az összetartás jelvénye. Itt szűnik meg az ellentétes vélemények harca; itt némul el a pártszenvédély; itt rakja le fegyvereit a gyűlölség; innen nyeri életerejét a haza jólétéért küzdő munka; a haza megmentésére irányult hősi önfeláldozás.

Ezért diszította fel gyülestermét a szent korona viselőjének dicsőségesen uralkodó I. Ferenc József császár és apostoli király és megdicsőült nagyszonyunk Erzsébet királyné arképeivel.

Midőn ezt teszi, csak egybefoglalja és ismétli mit egy félszázadon át gondolt, érzett, s a felségek előtt kifejezett akkor, midőn első körutjokban a megyét megörvendeztették, midőn csak az imént is Nagymaroson a felséges királyt örömittasan fogadta, midőn feledhetlen nagyszonyának koporsójára a béke olajágát letette. A megye közönsége egybefoglalja s ismételve kifejezi ma azt, mi minden törekvésének állandó indítója: Isten, király és haza.

Tisztelt törvényhatósági bizottság! Évszázadok mulva az emberiség legendának, mithoznak fogja mondani ezen uralkodó pár életét, tetteit, melyeket mi nem krónikákból olvastunk, hanem

megértünk, átélünk; melynek dicsőségéről az élő nemzet közérzete tanuskodik, melynek kimondhatlan szenvedéseit szívünkben átéreztek. A királyban megvolt a történeti szellem inspirációja, mely nem az agyban, hanem szívben székelt akkor, midőn a külháborúk csapásai után nemzetünkkel a kiegyezést megkötötte. Győzelmeinek sorozatát így az önmagán való nemes győzelemmel kezdte. Feledett mindent; pedig feledni oly nehéz; feledett jobban, mint sok hazafi tudott és tud.

Felújította az első Habsburg jelszavát: „jobb jól uralkodni, mint országokat szerezni;“ vele az elveszett országokért megszerezte hazánkat, mely az övé leszzen örökké.

Az uralkodás új korszakát kezdte meg, mely alakjára nézve az alkotmányosság mintája, erkölcsi tartalma miatt bámulatos és áldásos. A törvény felett állva, soha nem élt vissza ezen hatalmával. A multa nézve jóvá tett mindent, noha ez utja az olajfák hegyéről a kálváriáig vezetett; sem nem ingadozott, sem vissza nem fordult soha.

Minden fájdalmat át érzett, de egyetlen sem mutatott; szeméből soha nem cikázott a harag villama, a szelid bánat vonása teszi fájdalmassá ajkait.

Hogy milliókhoz közel álljon kegyenceket nem tűrt maga mellett, nehogy a legkedvesebb legyen országára nézve a legveszedelmesebb. A nemzet történet ismeretét nem szóval vallja: hanem nagy fiainak emelt szobrokkal tanítja. Nem csak közjogilag: szívben, lélekben magyar király.

A közte és nemzete közötti viszony hosszú, áldásos uralkodása alatt olyanná fejlődött, mint a nap és föld között létezik. A fény, a meleg a királyból árad a nemzetre: a nemzet mindig kész a hálas közreműködésre, hogy a béke áldásai teremjenek áldott földünkön a király dicsőségére, a nemzet boldogságára. A király állandó munkaköre a törvényesség ápolása, a vitéség nevelése; amaz a béke művét disziti, ez a háboru veszélyeit hártja el; a kettő együtt képezi a nemzet dicsőségét és boldogságát.

A király ezen harminchárom évi munkája tündér álomnak látszanék: ha nem lenne valóság; ezért méltán monddta az ország biborosa: „A király első lévén jogokban, első tudtál lenni a kötelességek teljesítésében is. A legelső magyareMBER a vallásos, a lovagias érzelmekben, a szó bölcsességében, a tettek bátorságában, az igazság, a mértéklet és egyszerűség szeretetében, nem a hatalom számolyává, hanem a fáradhatlan munka oltárává teszed a trónt srajta az odaadás áldozatává az uralkodást.“

Csodás hasonlóságot szemlélünk első sz. királyunk István és I. Ferenc József királyunk között. Amaz a nemzet életének hajnalán vezette be népünket a kereszténység s a polgári műveltség európai családjai közé: ez a nemzet életének delén vezette be a második évezredbe úgy, hogy a világ összes népei bámulva szemlélik haladásunkat, fennállásunk további biztos alapjait. És miként az Isten kifürkészhetlen gondviselése megfosztotta első sz. királyunkat trónjának utódjától, öreg papjai támaszától, vigasztától, hogy hazája földi ügyeit elrendezve csak az égre tekintsen, hova sze-

relme szülötte előre felvitetett: úgy engedte meg ugyanazon isteni gondviselés azt, hogy sz. István trónjának hasonló bölcseségű, hasonló szelid lelkű utódát még nagyobb csapás érje: meghalt élte virágjában az atya egyetlen fia, a nemzet reménye. Mintha ma is hallanám a felséges Ur bánatos siralmát: Elköltözött, ki koronám disze és támasza volt: „*tehát nincs többé fiam!*“ elnyelte a sir s vele minden szép örömem sirjába szállt. Elhervadt, letört Magyarország örökségének virága, melynek szirmai értem és a nemzetért illatoztak. Az én örökségem soha el nem haló, halálnál hálalósabb kinok, melyek meg nem semmisíthetik szívemet, a melyen rágódnak; „*tehát nincs többé fiam!*“

A magyar nemzet első évezredi életének biztosításához elég volt sz. Imre herceg áldozata, úgy látszik a második évezredhez több áldozatot kíván az Ég a nemzetből s a vele egybeforrt uralkodó háztól. Lehullt a nemzet egéről a fényes hajnal-essillag után a szelid fényű hold is; meghalt idegen földön, kegyetlen módon nagyszonyunk Erzsébet királyné. Elköltözött az irgalom anyja, kinek küzdelmes pályája senkinek egy csepp vérebe, de még csak egy fájdalmas könyűjébe sem került. Élete s halálával több népet indított meg, mint a történet bármely hőse. Minden szemrehányástól menten s annak félelme nélkül szállt a sirba, hogy akad egykor valaki, ki felemeli sirkövét, hogy számon kérje a leghatalmasabb helyen eltöltött nyilvános életének, nem mondom — egyetlen vétkes cselekedetét, hanem csak egyetlen szerencsétlen gondolatát is.

Ez új csapás sulya alatt nem tört meg a felséges Ur királyi szíve, népe millióinak imáin kívül könyörgött érte az égbe szállt áldozat imája; és ennek isteni ereje van; tetszik neki, ha teremtményében önmagát találja fel, véghetetlen nagylelkűségével.

A kötelesség teljesítésének csodája, hogy helyén áll a nemzet atyja s rá vészben viharban biztosan számíthat. Hűséggel és szeretettel áll trónja számolyánál a hálás nemzet is, hogy szóval és cselekedettel s ha kell élete és vérevel helyt álljon királyáért.

Bár a mindent leromboló idő nem törülheti ki a felséges király szívéből a lelkét ért fájdalmas csapásokat, de nem fogja emlékezetéből kitorulni azt sem, mit a nemzet jó és balsorsban érzett iránta. Midőn az idő havával behintett sz. fejében felujulnak a közeli és távoli emlékek: az ifjuság pirja rezeg végig arcán és szíven; míg reszkető keze üdvözlét int, egy könyüt is töröl le átszellemült szeméből; az üdvözlét a nemzeté, a könyű szívének szeretett halottaié.

Még két korona vár felségedre! az egyiket a történetírás keze fogja nyújtani, mert ily nagy királyra régen nem volt a nemzetnek; a másodikat az Isten jutalmazó karja nyújtandja, mert felséged sokat szenvedett, sok áldást osztozott. Addig is adjon Isten enyhe alkonyt, érdemekben gazdag életére sokáig és fényesen ragyogjon szent feje felett a bucsuzó nap arany sugára.

Felséges királynénk, Erzsébetnek bölcsője ott ringott, hol magyarországi sz. Erzsébet II. Endre királyunk leánya élt, kinek tizenötödik izi unokája; ha-

zánk földjére lépve, ezért lett belőle magyar asszony. Távolról érkezve, közel állt szívünkhez; magának vallotta a nemzetet, szerette hazánk bércei szirteit, lombdus őserdeit, délibábos rónáit, melyeken kedvteléssel merengett szeme; szerette zengzetes nyelvünket, fényes ősi öltözetünket, népünk becsületes erkölceseit, hűségét, lovagiasságát.

Menyasszonyi első csókjára 586 bilines hullott le, rabságban sinlő hazafiak kezéről. Házassági frigykötésekor általa ismétlődött a magyar nemzet szent hajdankorának története. Miként Szilveszter pápát angyal figyelmeztette, hogy a lengyel hercegnek szánt koronát, a magyarok vezérének tartsa fen: ugyanikor ez angyal közénk lépett, előkerült a földbe elásott sz. korona, hogy idők múlva felséges férje homlokát ékesítse s a királyné vállait érintve koronás királynőnké lehessen.

A mit a nemzet háromszáz évig próbált sikertelenül, hittel, majd reménnyel, hogy a dinastiát s nemzetet egybefűzze, azt Erzsébet megvalósította szívének szeretetével.

Urunk királyunk családi életét földi menyországgként boldogította.

A nemzet nagyszónya akkor lett, midőn az első magyar szavakat kiejtette, midőn előtte az országgyűlés tisztelgő küldöttsége térde hajtott. Midőn édes anyanyelvünket gyönyörűen beszélő szava a haza széles határait érinté, ez elbájoló, egészen újszerű hatást tett; hasonlón azon fénybarázdához, melyet az égből egy pillanatra alá hulló légi szellemek vonnának maguk után. Mindenütt ünnep, öröm és boldogság fakadt, hol szemének mosolya boldogítóan felragyogott.

Eletét családján és nemzetén kívül a jótékonyaságnak szentelte; bárhol volt is, sz. István király ünnepén sz. misét mondatott, melyen udvarhölgyeivel együtt megjelent.

A trónörökös halála egészen megtörte ezen felséges szívet, elborult lélekkel hordozta fájdalmát országról-országra, tengerről-tengerre. Elbájoló mosolyát nem látta többé senki; de mégis, egyszer még felderültek a bánatos szemek, mikor az ezredév ünnepélyei alkalmával a királyi palota alatt a királynét ünnepelte, éltette a nemzet; akkor tört ki lelkéből a sóhaj: „Oh hát szeretnek engem, csakugyan így szeretnek engem itt.“ Igen, felséges lélek, élet és halálban szeret hálás néped.

A megindult szív ezen repeső öröme volt végső szava nemzetéhez.

A mi ezután következett, arról elmondhatjuk: „Infandum regina jubes renovare dolorem.“

A fájdalom tengere elnémítja ajkainkat, nem birunk szólni a gyáva merénylőtről, melynek áldozatává esett a legnemesebb szív.

Nem tudtuk, nem akartuk elhinni, hogy a szép, a jó, a bánatos, a szent királyné már nem a mienk, hanem egészen Istené; vártuk, hogy talán Isten ismétli a Lázaron tett csodát, hogy aki visszaadta a nemzetet a királynak, aki visszaadta, a királyt nemzetének, azt az édes reménységünket, ki hitet, reményt öntött nemzetébe, visszaadja nekünk, vissza adja a felséges királynak.

De nem lehetett így.

A gyász a mienk, a megdicsőülés az Övé; gyászunkról beszélni az önzés látzata, dicsőségéről szólni szent kötelesség.

A szent koronát újból feltaláló angyalnak mondtuk Őt; koronázás előtt térde hajtván nagyasszonyának vallotta Scitovszky János biboros s az országgyűlés küldöttsége; ma törvénykönyvünk örök időkön keresztül, „hazánk jötevő nemtőjének“ vallja Őt.

Nemtője, védangyala van más nemzeteknek is; vértanu angyala egyedül e szegény magyar nemzetnek van.

Mikor a fájdalom nélküli, de kegyetlen álmom harmatja szállt fáradt szempilláira, utolsó sóhaja ez volt: „mily édes, tőrrel átvert szívemnek megnyugodni. Üdvözítőm ládsával átvert szívén“.

Lépj be, Isten angyalainak seregébe, az ő nagysága nem fog porba stujtani. Ő nem lesz kisebb, de magad életed és haláloddal megnagyobbodtál. Lelked óriási árnnyokat öltött és nem találhatott már többé alkalmas lakhelyet csak ott, hol halhatatlanságra irányult reményeid biztosítva látja. Lépj be, méltónak találtattál, hogy szemtől-szembe láthasd az irlalom Atyját; hatalma nem semmisít meg; irlalma magához emel. Nemzetünk szívében soha meg nem haltál. Áldás és béke volt életed, most áldás és béke örök osztályrészed.

Tisztelt törvényhatósági bizottság! hálát adunk Istennek, hogy a kiknek felséges arevonásait lelepleztük, közöttünk éltek; mert oda fordul a nemzetek hódolata, a népek tisztelete, hol ily felségek uralkodnak. Ma velünk együtt itt hódol meg előttünk a magyar nemzet hálás géniusza.

Áldást rebegjen a megy mindene hű fia, midőn sremeit dicső képükre emeli; érdemeiknek itt emelt szerény emléket ledöntheti az idő vas foga, romba döntheti a küllelenség barbár keze, de sem idő, sem enyészet nem törülheti ki drága neveiket a megye közönségének hálás szívéből. Dicsőségük szálljon nemzedékről nemzedékre s nevedekedjen az idők nevedekedésével.

Két nemtőnk van, egy az égben, a másik a magyar trónon. Egi nemtőnk, nagyasszonyunk örökjének sremeid örökségeden! Földi nemtőnk I. Ferencz József császár és apostoli királyunk sokáig boldogul éljen! (hosszan tartó lelkes éljenzés és taps.)

Majthényi László báró. Érzem feladatom nehézségét, midőn az előttem szóló jeles szónok zajos tetszéssel kísért lendületes beszéde után felszólalni bátorkodom. De bátorságot meritek azon elnézésből, melyet vármegyénk közönségétől 50 éves hosszú közéleti működésem és pályafutásom folyamán mindenkor tapasztaltam. (zajos éljenzés és taps.) A halál és a hosszú időmulás nagyon megritkították azon kortársaim sorát. kikkel együtt felséges királyunk trónralépésének közvetlen szemtanuja voltam. Az akkori idők nehéz, viszontagságos idők voltak, örüljön a mai nemzedék, hogy azt a kort csak a hagyományokból ismeri, két évtized kellett, hogy e nehéz idők megváltozzanak, és föléledjen a remény egy szebb, boldogabb korszak iránt. Hosszu pályafutásom alatt három nevezetes békekötést éltem át.

Az első volt dicsőségesen uralkodó apostoli királyunk, és a nemzet között, melyet követett a hűséges magyar nemzet boldogulása és szebb jövőjének felvirradása alkot-

mányos fejedelmének bölcs uralkodása alatt. A második volt 1875-ben midőn az uralkodó pártok egyesültek Ennek appreciálása lehet különböző, de az kétségen felül áll, hogy az ezzel elért vívmányok az uralkodó kor színvonalán állottak. A harmadik volt a tavali békekötés, melynek eredményei elvitáztatlanul üdvösek. A parlament megfeneklett kereké újból forgóvá tétetett, és az országgyűlés a hasznos működés egyenes kerékvágásába visszazökkent. Az így megindult új korszak fölött jóslatot mondani kockázat volna, de mindnyájunknak remélünk kell, hogy a nemzet jogos aspirációi megvalósulásra jutnak. Midőn ezeket óhajtottam, mint a törvényhatóság igénytelen, veterán tagja elmondani, indítványozom, hogy ő Felségéhez a diszközgyűlés következő hódoló táviratot intézze:

I. Ferenc József

Ő császári és apostoli királyi felségének
Ischl.

Midőn vármegyei székházunk nagytermét Felséged és feledhetlen királynénk arcképével feldisznitendők diszközgyűlésben összegyűltünk, mély hálával eltelve a mindenható iránt, ki 70 év előtt Felségednek létet ajándékozott, lelkesült áhitattal esdjük le az ég áldását Felségedre s népeit boldogítólag korszakot alkotó uralkodására.

Hü alattvalói

Hontvármegye közönsége

Végül indítványozom, hogy Kudora János megyebizottsági tag ur lendületteljes szép beszéde, melyben a hazaszeretet és alattvalói hűség es lojalitás a legnemesebb versenyre keltek, jegyzőkönyvbe iktattassék. (zajos helyeslés).

Horváth Béla főispán fölszólalása után a diszközgyűlés a kettős indítványt általános helyesléssel, és azzal a módosítással fogadta el, hogy Kudora János és Majthényi László báró ünnepi beszédei kinyomassanak és a közönség közt szétszassanak.

Ezzel a diszközgyűlés a főispán zárószavai után a király lelkes éljenzésével feloszlott.

A h é t r ő l.

— **A király születésnapja.** E hó 18-án a király születésnapját megyénk székvárosa is kegyelettel ülte meg, A házak ormain lengtek a nemzeti lobogók, reggel mozsárlövések hirdették a nap jelentőségét. Tíz órakor ünnepi istentisztelet volt a r. kat. templomban, melyen diszes közönség volt jelen. Ugyancsak 10 órakor volt ünnepiistentisztelet a státuskvó zs dóhitközség imaházában, hol Groszmann Gyula rabbi szép magyar szónoklatot mondott. 11 órakor diszközgyűlés volt a megyei székház dísztermében, mely alatt a királyi pár remek kivitelű arcképét leplezték le, erről lapunk vezérhelyén számolunk el. Este a város fényesen ki volt világítva, mire a Gondúzó asztaltársaság falragaszban hívta fel a lakosságot, A társaság egyleti helyiségében diszvacsorát rendezett, melyen Fáy Zoltán mondott alkalmi beszédet

— **A főispán fogadónapja.** Horváth Béla főispán tegnap székvárosában időzött és szokott fogadó napját is megtartotta.

— **A pénzügyigazgatás köréből.** Szombath György kir. pénzügyigazgatóságunk helyettes igazgatója e hó 16-án vette át a kir. pénzügyigazgatóság ideiglenes vezetését Szigethy Vilmos lévai helyettes kir. pénzügyigazgatótól. Hir szerint a pénzügyi m. kir. miniszter Halvax Mátyás zalaegerszegi helyettes kir. pénzügyigazgatót szemelte volna ki kir. pénzügyigazgatóságunk igazgatójává, Szabó Albert jelenlegi kir. pénzügyigazgatónk ugyanis beadta nyugdíjaztatása iránt kérvényt.

— **A kir. ügyészség köréből.** Schulez Ágoston dr. ipolysági kir. alügyész szabadságát befejezvé e hó 21-én hivatali ügykörét újból átvette.

— **Rózsás hír.** Pósa Gyula ipolysági kir. törvényszéki segédtelevényes kedden e hó 21-én kötött házassági frigyét *Sörényi Margit* kisasszonnyal, öz. *Sörényi Lászlóné* leányával Ipolyságon.

— **Okolicsányi** László dr. ügyvéd és orsz. képviselő, barátii földbirtokos eljegyezte *Lithay Sárika* kisasszonyt, öz. *Lithay Mátyásné* szül. *Rakovszky Vilma* leányát *Pilis-Szántón*.

— **Clementisz** Jenő vasuti tisztviselő jegyet váltott *Folkusházy Sárika* kisasszonnyal, öz. *Folkusházy Gusztávné* leányával *Tesmagon*.

— **A közigazgatás államosítása.** A belügyministeriumban a közigazgatás államosítására vonatkozó összes törvénytervezetek elkészültek és jövő hóban összehívják az ankétet, mely e tervezetek megvitatására lesz hivatva. Az ankétre meghívandók listáját most állítják össze. A meghívók összeállításánál a közigazgatás gyakorlati embereire kiváló súlyt helyeznek.

— **Fényes hangverseny.** Ritka műélvezetet nyújtó hangverseny volt e hó 18-án a megyei székház nagytermében értékes műsorral, melynek legbecsebb pontjai a *Wallner Helén* wiesbadeni udvari operaszínház tagjának éneke, és *Wallner Melani* a bécsi konzervatórium tanítványának hegedűjátéka képezte. *Wallner Helén*nek friss, kristályos a koloratúrája, hangja minden fekvésben egyenletesen kiművelve, és különösen az alsóbb regiszterekben tiszta, mellből jövő. Erős művészi egyéniség. *Wallner Melani*nak technikája fényes, vonóhúzása rendkívül szubtilis, amit a legfinomabb üveghangoknál árult el. A legszebb reményekre jogosító művészhetség. A közönség valódi lelki gyönyörűséggel hallgatta mindkét művésznőt, és zajos tetszésnyilvánításokkal kísérte őket, nemkülönben jeles partnereiket *Kovács Sebestény* Endréné drnét, *Czervinka* Henriket és *Draskóczy* Jenőt, kik jól ismert művészi zongorajátékokkal nyújtottak valódi műélvezetet.

A fényes hangversenynek különösen díszes és előkelő közönsége volt, melynek soraiban láttuk *Majthényi László* báró v. b. t. t. t. valamint *Huszár Bélát* is családijával együtt, kik a legujabb értékes nyereségei megyénk uri társaságának. Hangverseny után megkezdődött a tánc, és már erősen szökéltett hajnalra, mikor utolsó esárdásra gyűjtöttek. A jelenvolt hölgyek csillogó névsora:

Ágoston Péterné, Berkó Istvánné, Bedross Péterné, Bedross Erzsike és Annuska (Berence), Bolner Pálné, Berczeller Józsefné, Dombó Rózsika, Eichenwald Laura, Fáy Zoltánné, Forster Frigyesné, Paek Amelie, Farkas Rezsóné, Farkas Ella, Gosztonyi Klára (Vác-Hartyán), Herczeg Mariska, Hubert Gyuláné, Haraszthy Guidóné, Haraszthy Aranka és Edit, Haán Kálmánné, Haán Iduska és Mariska, Hoffer Mártonné (Tompá), Héger Ferencné, Haydin Károlyné drné, Haydin Ella (Ipolynyék), Heffter Rikárdné, Höller Istvánné báróné, Höller Jozefin báróné (Tőre), Horváth Miklósné, Horváth Mariska (F.-Tur), Huszár Béláné (Keszeg), Ivánka Lászlóné, Ivánka Mária (Felső-Szemeréd), Jekelfalussy Józsefné, Jekelfalussy Gizella (Lontó), Jakabffy Istvánné (Budapest), Keller Ilona, Kovács S. Endréné drné, Klima Károlyné, Klima Irma (Magyarad), Laky Károlyné, Lipsey Sománé, Lipsey Ervinné, Majthényi Ilona (Lukanénye), öz. Nyáry Adolfné báróné, Nyáry Livia és Olga bárónők, Oberndorff Hugóné grófné (Királyfa), Pittl Gusztávné báróné, Pittl Livia és Lujza bárónők, (Kis-Kálna), öz. Podhorszky Györgyné (Felső-Terény), Polgárdy Béláné, Ruttkay Mária (Kis-Tur), id. Sággy Benőné, ifj.

Sággy Benőné drné, Sággy Gyuláné, Siposs Ilonka (Mező-Kövesd), Szalay Károlyné, Szilárdy Béláné (Pest), Szilárd Imréné (Dejtár), Szilárd Ferencné (Rédly Berta (Budapest), Szilágyi Endréné, Schiller Antalné, Schiller Macika, Somogyi Lászlóné, Salkovszky Ferencné drné, Szauer Izidorné, Thuránszky Béláné (Tompá), Tápay Olga és Lujza (Vác), Vermes Józsefné, Vermes Margit, Wertheimer Hanka, Wallner ezredesné, Wallner Helén és Melani (Felső-Tur), Wilczek Mária grófné (Szemeréd), Wirth Jánosné.

— **Lelkészeválasztás.** *Holéczy Zsigmond* devicsei evangélikus lelkészt a *felsőbakai egyházközség* lelkészévé választották meg.

— **Szomorú rovat.** *Alvinczi Reinhardt* János 1848-49. honvéd hadnagy e hó 16-án 75 éves korában elhunyt. Mint szabadságharcos résztvett a váci, n.-sallói ütközetekben és *Budavár* bevételénél.

— **Jegyzői vizsga.** *Czibulka* János bakabányai lakos e hó 16 és 17-én tette le mint utolsó a községi jegyzői szigorlatot a közigazgatási tanfolyam életbe lépte előtt.

— **Hullámsírban.** Tragikus véget ért *Lők* Ilona komáromi fiatal állami tanítónő. E hó 17-én *Szalkán*, hol nevelőszülei rokon látogatóban volt, *Pummersein György* ottani kereskedő leányával az Ipoly vizébe fürödni ment, és uszni nem tudván valahogy a mély víz árja elsodorta, és a szerencsétlen leányt a hullámsír elnyelte.

— **Magyar név.** *Pucsesz* Gyula ipolysági kir. törvényszéki segéd televényes a belügyi m. kir. miniszter engedelmével vezetéknévét *Pósa*-ra magyarosította meg.

— **Utonállók.** Székvárosunk szomszédságában, Ipolyság és Kemence közt utonállók garázdálkodnak, és már három ízben intéztek este támadást utasok ellen, kik csak gyors elhajtással menekültek támadásaik elől. Felhívjuk közbiztossági közzegeink figyelmét sürgős óvintézkedések megtételére.

— **A vörös kakas.** Vasárnap éjjel után 1 óraker tűzjelzés riasztotta föl a várost. A malom-utcában gyuladt ki egy ház, mely elégett. A gyorsan megjelent tűzoltóság a tüzet lokalizálta.

— **Sport.** *Hatos István* vívómester értesíteni kívánja a sport kedvelő közönséget, hogy a f. hó 26-án vasárnap d. u. 4—6 óra közt a városház kis termében tartandó vívógyakorlatra külön meghívókat nem bocsájtot ki, hanem vendégeket szívesen lát s az érdeklődő hölgyközönséget is felkéri megjelensre.

— **Műfogász.** *Nemes Lajos* műfogász értesíti a közönséget, hogy *Budapest*-ről Ipolyságra érkezett s a helybeli *Lengyel* szállodában 8, esetleg 14 napig elvállal és készít rágáshoz használható műfogakat és teljes fogsorokat. A legujabb találmányok szerint celluloid, kaucukba foglalva szájpaddal vagy a nélkül is, továbbá arany és ezüst-műveletet s több a szakba vágó összes teendőket a legjutányosabb árért. a legesekélyebb fájdalom nélkül. Kívánatra házhoz is megy.

Haszonbéri hirdetés.

A ft. rozsnói székeskáptalan-nak Ipolyság nagy községben évenként tartani szokott 8 állati s ugyanannyi kirakóvásár valamint hetenkint egyszer tartandó heti vásárok alkalmissal szedhető helypénzeszedési jogára vonatkozólag, a mely bérlemény f. é. szeptember végéig nálam beadandó zárt ajánlatok útján 1901. évi jan. 1-étől 1905.

évi december 31-éig terjedő további öt évre fog a legelőnyösebb ajánlatot tevőnek haszonbérbe adani úgy azonban, hogy a vásárijog tulajdonosa az ajánlattevők közül való választást mindamellett magának tartja fenn.

A jelen évi haszonbér tesz: 2005 forintot vagyis 4010 koronát és adó címén 300 frtot, korona értékben 600 koronát, együtt tehát 2305 frtot koronaértékben 4610 koronát.

Ezen kívül az állatvásárok tartására szánt bekerített terület kerítésének és az ugynevezett cédulaházak fentartásának költségeit, valamint az 1888. évi VII. törvénycikk 11. §-ában foglalt, a vásárok tartásával egybekötött hivatalos költségeket, valamint végre a heti vásárok tartására szánt piac és az abba betorkoló szintén elárusítási helyül szolgáló mellékutcák a nagyközség által eszközöltetni szokott seprítésének kiadásait felerészben, de legfeljebb 200 korona erejéig a haszonbérő viselendi, az állatvásártér tisztántartását és szükséges fertőztelenítését a maga költségén eszközözendő.

A haszonbéri szerződéstől megszabandó illeték a haszonbérlet egymagát terhelendi.

A többi haszonbéri feltételek nálam bármikor megtudhatók.

Ipolyságon, 1900. augusztus 10.

A ft. rozsnói székeskáptalan mint ama vásárijog tulajdonosa nevében:

Hederváry Antal
meghatalmazott ügyvéd.

493. 1900. végreh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. járásbíró-ság 1900. évi V. 232/2 sz. végzése következtében *Berczeller József*, *Szilassy Béla* és *Komzsik István* javára *Janovics Károly* ellen I. 80 kor. II. 800 kor 90 fil. III. 49 kor s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1270 koronára becsült gabona, takarmány, üsző. és butorneműekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. járásbíró-ság 1900. évi V. 232/2 sz. végzése folytán I. 80 kor II. 800 kor 90 fil. III 49 kor tőkekövetelés, és járulékaik erejéig Fődémesen leendő eszközzésére 1900. évi augusztus hó 29 napjának délelőtt 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Ipolyságon, 1900. évi augusztus hó 5-én.

Balg Mór
kir. bir. végrehajtó.